

Hsieb il-Bniedem

JOE VELLA

elf darba sejjahtlek
elf darba wegibttni
u qdejttni
ja Hsieb
inholl għoqod moħħi seksiek
l-ewreka ħarġitli weħidha
kull darba li sibt xi twegiba
f'tiftix il-misterji ta' l-art
kif twieldet il-ħajja mit-tajn
kif tfawwar il-baħar
bl-għekierex w arzelli
u ħut ta' kull ġens
kif ħaddar il-wied
is-siġar il-wileg imlew
u l-għadam misjuba fl-għerien
u ġganti saqajn il-gremxul
u l-fossili mwahħla fil-biat
għallmuni
kif kollox issawwar mill-art
u nisel minn iehor
bħal ħoloq f'katina ħa r-ruħ

sabiħa d-durrajsa
li tghanni u ttir

Nota fuq il-poezija:-

Jien x'jien? Minn fejn ġej u fejn sejjer? Dawn huma mistoqsijiet li għamlu-hom hafna nies qabli u jibqgħu jagħmluhom sakemm il-bniedem jibqa' jgħix fid-dinja. Teilhard de Chardin gēghelni nirrifletti u għeni hafna biex nasal għall-konklużjonijiet li wasal hu. Nemmen li fil-bniedem hemm ċerti valuri, bħat-Taj-jeb, is-Sewwa u l-Gmiel, li ma jinqerdux .Il-Kuxjenza umana, fuq kollox, rison-sabbli għall-egħmejjel morali tagħna, għad xi darba tingħaqad ma' Kuxjenza Akbar minnha, li Teilhard sejjaħ 'Omega Point' u li jien qlibt għal 'Omega Xemx' fil-poezija tiegħi.

Joe Vella (Sliema)

25-5-75.....

wisq isbah bil-bosta
 is-setgħa moħbija
 li faqqset mit-trab
 u fetħet f'suriet ewlenin
 biex kibret fi speċi
 li jara w iħoss
 u mliet kullimkien
 bil-hajja w l-gmiel

dan kollu ma kien ikun xejn
 li kieku m'hawnx jien
 biex nifhmu bil-ħsieb
 għax x'jiswa s-sabih mhux mifhum
 bħal gawhra midfuna f'irdum

jeħtieg kien għalhekk
 li s-sura li qamet mit-tajn
 li tieko! u thares u thoss
 tkun tifhem
 tkun taf li qed tgħix
 kobor il-bniedem il-ħsieb
 bih jifhem
 bih jahseb
 bih ifisser dak kollu li jrid
 qawwiet in-natura jgib taħt idejh
 mix-xemx u l-qawsalla
 jaf jisraq l-ilwien
 u jqiegħed il-kelma
 għad-daqqa tal-ħoss
 u jibni sistemi
 marbuta flimkien
 għalhekk inħobbok
 ja Ĥsieb
 li tajtni dan kollu
 w għamiltni hekk kbir

iżid'għaliex
 minn idi taqaghli bla hila
 kull meta nsejjaħlek fil-qrib
 għax l-aktar neħtiegek
 biex nifhem lil hinn milli nara
 lil hinn mill-ħafna marsusa tal-ħin

u l-medda qasira taż-żmien
 u nidhol 'il ġewwa
 fi hadn il-holqien
 fi ħdan il-Jien tiegħi mistur

int kiefer
 ja Hsieb
 għax hekk kif dewwaqtni l-benna tal-għerf
 u fija qajjimtli x-xewqa bla tarf
 warrabtني w hallejtني
 għal rasi mitluq
 u nħossni bħal wieħed poeta
 li l-leħma ħallietu bla sliem

ewwilla dan kollu
 kien biss
 ferha bla temma
 haġa moħġaġa
 ħolma sabiħa ta' tfajla Cindirella
 bħall-kaxxa ta' Pandora

ma nafx
 wisq nibża' li Hsiebi mxekkel jinsab
 fuq kollox jien x'jien
 il-bniedem f'it tajn ħassieb
 u 'l fuq mill-firxa taż-żmien
 bl-għerf tiegħu ma jasal imkien

jew forsi l-ġejjieni
 fl-imghoddi jinsab
 bħas-siġar fiż-żrieragħ
 u l-ward fil-blanzun

elf darba sejjaħtlek
 elf darba waqajtli
 w hallejtني
 ja Hsieb
 hemm jew m'hemmx tifsira
 fis-setgħa moħbija
 li twieldet mit-tajn
 u mliet kullimkien
 bil-hajja w l-ġmiel

u żejnet il-bniedem bil-għerf
weġibni
għax tieqaf bla kliem

— tweġiba ma hemmx
għajr dak li qed tara b'għajnejk
dis-setgħa mohbija
kif tajjeb int għedt
li rajtha titwieled
minn traba ta' l-art
u tfawwar kull wisa'
bil-ħajja w l-ġmiel
u żejnet il-bniedem
bil-għaġeb tal-ħsieb
bħal ġebbla mitfugħa
minn qaws ta' waddab
tinsab fi triqitha
lejn Omega Xemx
biex Magħha tingħaqad
u tifhem li ġej
b'hekk jieħu t-tifsira
dak kollu li hu
li qatt ħadd ma jifhem
mistur kif inhu —

sabiha t-tifsira li tajtni
u nħossha li timxi
mal-liġi tal-ħsieb
tghid
dis-setgħa li tbaqbaq ġo fija
li twaddbet mill-qaws ta' din l-art
għad tilhaq l-għan tagħha
w tingħaqad ma' Omega Xemx?
fantasija dan kollu
jew xewqa mwielda mill-ħsieb?
għax min iġhidli
li hemm tifsir'oħra
għajr dik tal-bebbuxu
magħluq ġewwa fih?

— ix-xbieha li ġibt tal-bebbuxu
għalih tghodd w għal kull hliqa f'din l-art

barra l-bniedem,
f'qoxortu l-bebbuxu
jinghalaq mistrieħ
u jsib it-tifsira
ta' kulma jixtieq
mhux hekk ħsieb il-bniedem
is-setgħa moħbija
li għandu ġo fih
tixtieq il-ħin kollu
li toħroġ u ttir
lil ħin minn dil-qoxra
li żżommu marbut
u ssib tifsir'akbar
ta' ġmiel il-ħolqien.
li tagħlaq il-bniedem
f'qoxriet il-bebbux
mhux ħlief xogħol l-artista
nofsu mitmum.
tinsiex
li meta fetħet il-kaxxa Pandora
kollox tar
weħidha baqgħet fil-qiegħ l-aqwa ħaġa
it-Tama
u bla Tama
il-bniedem imut. —

